

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Regvlarvm Vtrivsque Ivris Cvm Ampliationibvs Ac Limitationibvs

Dueñas, Pedro

Venetiis, 1566

Regvla CLXXXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63213)

transact. Et quamvis text. ille hoc nõ probet secundũ Alex. in d. l. iuste possidet. tamen eius dictum comprobatur ratione, nã sententia etiam iniusta inter partes facit ius l. j. §. item cum contraxeras ff. quando appellan. sit. & facit debitũ quod prius non erat. & ideo tale decretum licet interpositum sit ex falsa causa, non potest impugnari postquam transiit in rem iudicatam, per ea quę habentur in l. j. C. de iuris & fac. ign. Pro qua rone est tex. in l. qui Romę. in §. duo fratres. ff. de verb. obli g. vbi probatur & expresse ex eo notat. Bar. quod iniusta sententia per quam quis contra diuisionem facere declaratur, facit penam committi, quem ibi sequuntur doc. precipue V. dari. Zasius num. 6. qui dicit illum tex. esse notabilem ad hoc. & illud dictum Bald. sequitur Ruin. in consil. 12. numero. 4. volumine 4.

Alia vero circa hanc regulam & eius materiam vide per doct. in d. §. prætor. & in l. iuste possidet. ff. de acqui. posse.

REGULA CLXXXVI.

DECRETUM interpositũ sine causę cognitione nõ valet, sed annullatur. Hanc regulam probat tex. in l. magis puro. in §. non paf. ff. de rebus eo. & in l. ff. de curato. furio. & in l. cum 2. in §. ff. de transact. Hanc regulam ponit Bar. in l. prolatam. C. de senten. & interlocu. omni. iudic. & ibi declara, quãdo dicatur sine causę cognitione, quia quando iudex sine causę cognitione procedit, censetur tanquam priuatus procedere, ideo non est ei obediendum, vt in c. conquerente. de restitu. spoliat. Cardina. in Clemen. 1. in fine. de celebra. missa. Felin. in c. Ecclesia sanctę Marie. nome. 17. de consil. Et circa hanc regu. vide Thomam Ferratiũ in cante. 40. Catellianum Cottam in Memorialib. iuris, in verb. decretum el. 4. & 5.

Amplia primo, quando de causa breuiter cognitũ fuit, & omnia momenta tempora facta fuerunt, & sic precipitanter, nam presumitur fraudulentur cognitũ, sed requiritur temporis interuallum in cognitione causę & interpositione decreti, quia ex breuitate temporis presumitur causę cognitionem non interuenisse, vt in l. si finit. in §. si forte verũ. festinare non debes. ff. de dam. infect. & in c. j. de rebus eccle. non alien. lib. 6. Ita in expressis terminis consuluit Ancha. in consil. 82. num. 3. vbi concludit, qd licet in alienatione bonorum minoris decretum interuenire debeat. l. cum plures. §. fina. ff. de admi. tuto. & l. lex quę tutores. C. eodem titu. quibus con. cor. l. 28. titu. 16. par. 6. tamen quando iudex decretum interposuit eo temporis momento quo fuit petitum, tum decretum est nullum, cum propter temporis breuitatem dicantur omnia fuisse precipitanter gesta, & re ac negotio non mature discusso. vt in c. ex literis. de restitu. in integrum. idem Anchara. in consil. 36. nume. 3. Pau. Castren. in d. §. si prætor. Alexan. in consil. 163. nume. 5. volu. 5. Paul. de

D. Petri Duen.

de Castr. in consil. 38. nu. 2. lib. 2. eandem opinionem tenet Raphael
Cuma. in consil. 180. nu. 3. Barba. in consil. 1. col. 33. nu. 13. in verborum
quin imo plus dico, & in consil. 40. nu. 19. & in consil. 6. col. 2. in verborum
fiscu. capio decisionem in individuo, idem in consil. 41. colum. 4. in verborum
fiscu. hoc decidit in individuo vol. 4. Iason. in l. sciendum, nume. 11.
ff. de verbor. obliga. & in l. nec quicquam. in §. vbi decretum. ff. de
officio proconsul. & lega. nu. 69. & in l. 2. nu. 15. C. de edendo, & in
sed si hac, in §. pretor ait, nu. 1. ff. de in ius vocan. Phil. Decii. in
consil. 351. nu. 7. & in consil. 403. nu. 19. Hippoly. in l. statum liber. nu. 11.
ff. de questio. & in l. qui cedent. nu. 18. ff. ad l. Cor. de sicariis, & in
consil. 48. nu. 32. & 37. Pau. Paris. in consil. 85. nu. 43. li. 3. & in consil. 88.
nu. 49. vol. j. idem Hippoly. in pract. in §. nunc videndum. nu. 33. idem
Ias. in l. iudices. C. de iudi. nu. 3. Alciat. in tractat. presum. in 3. regu.
presum. 10. nu. 8.

Quam ampliationem intelligo primo, nisi esset talis causae cogni-
tio quae in continenti adhiberi possit, quia tunc valeret decretum
Ita tenet Alex. in consil. 80. nu. 9. cum seq. vol. v. quem sequitur Fel.
Purpura. in rub. ff. de offi. assesso. q. 4. nu. 134.

Secundo intellige, quando iudex vel alius habuisset plenam co-
gnitionem illius causae ante decretum, quia tunc cessat ratio, ex
& iuris decisio, vt in l. illud ff. ad leg. Aquil. Hippoly. in rub. ff. de
de iussu. q. 5. nu. 86. & vide posita infra in fin. amplia.

Amplia secundo, vt procedat in missione in possessionem secun-
di decreti, nam missus in possessionem sine causae cognitione non in-
cit fructus suos. Ita tenet Inno. in c. consultationibus. num. 1. de iure
patro. quem sequitur Balan. l. ii. nu. 80. C. de seruit. & aqua. Roma.
in consil. 454. nu. 17. Hippoly. in pract. crim. in l. in §. nunc videndum.
nume. 35. imo fructus percepti virtute inutilis decreti debet in for-
tem computari, per l. j. & vltima. C. de pigno. actio. nota. in l. si do-
minium. ff. de pigno. & ita fuit expresse decisum. vt testa. ibi Mar-
the. de Afflic. in decis. Neapoli. & ita tenet Fely. in c. sancte Mar-
nume. 25. de consil.

3 Amplia tertio procedere, etiam si Notarius attestetur instrumen-
to causae cognitionem interuenisse: nam ei non creditur, maxime
vt supra dixi in j. Ampliatione, quando modicum intervallum tempo-
ris interuenit ad causae cognitionem. Ita tenet Pau. de cast. in consil.
38. nu. 2. vol. 2. Hippoly. in l. qui cedent. nu. 19. de sicar. Philipp. De-
ci. in consil. 556. nu. 6. Ias. in l. nec quicquam §. vbi decretum, nu. 74.
& 79. ff. de offic. proconsul. & lega. & in l. sciendum. numero 31.
ff. de verbo. obligationib.

4 Amplia quarto, nam licet res minorum debeant vendi seruis
iis que habentur. in l. 2. & 3. & 4. C. de autho. praesta. & in l. ob 2.
& in l. i. & 2. C. de predijs mino. & in l. lex quae tutores. C. de admi-
nistrat. tutorum, vbi inter alia requisita ponitur, quod debent vendi, scilicet
cet ob res alienum, tamen non creditur tutori vel curatori dicentem
ob res alienam vendidisse, nisi appareat de iudicis decreto & ante co-
gnitionem

gnitio causæ interuenisse. Ita tenet Spec. in tit. de emp. & vendi. in §. nunc dicendū. nu. 4. & 5. Archi. & doct. in c. j. de reb. eccle. non alienan. lib. 6. Lucas de Penna. in l. ff. C. de deere. decurio. li. x. Bal. & Salic. in l. C. si aduer. donatio. Philip. Corne. in consi. 73. nu. 4. vol. 3. Hippol. de Marfi. in singu. 399.

5 Amplia quinto procedere, etiā si iudex dicat se interposuisse causæ cognitionem in decreto. Argu. eorum quæ notat Bar in l. si forte. ff. de castren. pecu. Ita tenet Pau. Castren. in l. cum in 2. in §. si pre- tor. ff. de transactio. & in d. consi. 32. vol. 2. Spec. in d. §. nunc dicen- dum. nu. 4. & 5. Corn. in consi. 71. nume. 3. volu. 3. Hippo. in d. singu. 499. Tho. Fer. in cau. 60. nu. 4. Ias. in l. nec quicquam §. vbi decretū. nu. 7. ff. de offi. procon. & lega. licet Alex. quem refert Ias. in l. sciē- dum. ff. de verbo. oblig. contrarium teneat nu. 13.

6 Amplia sexto in tantum procedere, q̄ scriptura separata fieri de- bet de causæ cognitione, & altera de decreto. Ita firmat Specu. in tit. de procurato. in §. j. nu. 22. Pau. de cast. in d. consi. 38. nu. 2. versi. debuit ergo, quem sequitur Tho. Ferr. in d. c. cau. 60. nu. 13. Iason. in d. §. vbi decretū. nu. 71. ff. de offi. proconsu. & lega. & in l. sciendū ff. de verbo. oblig. nu. 13.

7 Amplia septimo, procedere in causis criminalibus: nam sicut in civilibus non valet sine causæ cognitione, a fortiori in criminalibus nam vbi maius periculum, & c. vt in c. vbi periculum. de elec. lib. 6. Ita concludit Hippol. in pract. crimi. in §. nunc videndum, nu. 43. & in consi. 130. nu. 46.

8 Amplia octauo habere locum, etiā in sententia, nam quandocū que est lata sine causæ cognitione, est ipso iure nulla. Vt concludit Feli. in c. ecclesia sanctę Marię, num. 17. de constit. vbi hoc limitat sex modis. Eandem opinionem tenet Mar. Mantua in repet. l. nec quicquam. in §. vbi decretum. nume. 18. ff. de offi. proconsu. & lega. Sebastianus Vantius notabiliter in tract. de nullitatibus sententia- rum, rubr. 13. de nullitate ex defectu processus. nu. 30. cum seq. vbi allegat quam plures doctō. idem tenet, Anto. Capit. Neapo. in deci. 69. nu. 35. Iason in l. iudices, C. de iudic. nu. 1. & 2.

9 Amplia nono, habere locum in compromisso: nam si factū sit cō- promissum in aliquem, & is immediate post compromissum pronū- tiet, non valet. Ita tenet Bal. in c. 1. nu. 10. de inuesti. in mari. fact. in V. lib. fend. & in l. prolatā, nu. 15. C. de senten. & interlo. om. iudi. quod notat contra rusticos Ias. qui immediate post compromissum pronuntiat, in l. iudices, nu. 4. C. de iudi. Raphael. Cuma. in consi. 50. nu. 4. Cardi. in consi. 140. nu. 7. Philip. Dec. in c. cū venerabi. in glo. 2. in prin. nu. 43. cum seq. Panor. in c. Quintauallis, nu. 45. de in- reit. Quod tamen intelligo, nisi per arbitrum ante compromissum longo tempore causa esset ruminata & disputata coram eo, & ip- so postea arbitri fuit electus. Ita tenet Soci. in consi. 121. nu. 3. volu. Hippo. in repe. rubr. ff. de fideiusso. nu. 31. Alia circa hanc regu- lam vide per Feli. in c. ecclesię sanctę Marię, nu. 25. de constit.

